

مسلسل: ۱۸۶۱۵
دی ۱۴۰۱

چشم‌انداز بازار نفت جهان در سال ۲۰۲۳ و قیمت آن در بودجه برخی کشورها

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۶۱۵

کد موضوعی: ۳۱۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: چشم‌انداز بازار نفت جهان در سال ۲۰۲۳ و قیمت آن در بودجه برخی کشورها

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه)

تهیه و تدوین کنندگان: زهرا جعفری، حبیب‌اله ظفریان ریگی

مدیر مطالعه: حبیب‌اله ظفریان ریگی

ناظر علمی: محمدحسن معادی رودسری

صفحه‌آرا: نفیسه حاجی صفری

ویراستار ادبی: طاهره سیدمحمد

واژه‌های کلیدی:

۱. عرضه و تقاضا

۲. قیمت نفت

۳. بودجه نفت

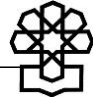
تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۰/۷

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	۱. پیش‌بینی‌های اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۳
۵	۲. تحولات بازار نفت در سال ۲۰۲۲ و سال آینده
۹	۳. قیمت نفت در بودجه برخی کشورهای منتخب
۱۲	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۳	منابع و مأخذ

چشم‌انداز بازار نفت جهان در سال ۲۰۲۳ و قیمت آن در بودجه برخی کشورها

چکیده

نقش‌آفرینی نفت به‌عنوان منبع درآمد برای کشورهای صادرکننده نفت از اهمیت بسزایی برخوردار است و بررسی میزان وابستگی بودجه کشورها به درآمدهای نفتی می‌تواند دولت‌ها را در سیاستگذاری‌های پولی و مالی و برنامه‌های زیربنایی و توسعه‌ای کمک کند. طی سال ۲۰۲۲ تحولات اثرگذار زیادی در بازار انرژی جهان شکل گرفت که یکی از مهم‌ترین این عوامل مناقشه روسیه و اوکراین است. انتظار می‌رود آثار این تنش‌ها در سال آینده نیز به‌ویژه با اعمال سقف قیمتی خرید نفت روسیه توسط اروپا بر بازار نفت و انرژی مستولی گردد. با وجود این، براساس برآوردها و تخمین‌های مؤسسات بین‌المللی انرژی، قیمت جهانی نفت در سال آینده بیش از ۹۰ دلار خواهد بود. به‌عنوان مثال گزارش ماه دسامبر اداره اطلاعات انرژی آمریکا، متوسط قیمت نفت برنت در سال ۲۰۲۳ را ۹۲ دلار به‌ازای هر بشکه پیش‌بینی کرده است.

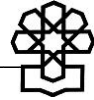
بررسی‌ها نشان داد که اکثر کشورهای صادرکننده عضو اوپک در بودجه سالیانه قیمت نفت را به‌طور متوسط بین ۷۰-۸۸ دلار به‌ازای هر بشکه پیش‌بینی کرده‌اند. با توجه به روند کاهشی رشد اقتصادی جهان به‌ویژه در روسیه، هند و چین، در سال آینده و کم شدن رشد تقاضای جهانی نفت، براساس گزارش ماه دسامبر ۲۰۲۲ آژانس بین‌المللی انرژی، میزان رشد تقاضای جهانی نفت برای سال جاری حدود ۲/۳ میلیون بشکه در روز و در سال ۲۰۲۳ حدود

۱/۷ میلیون بشکه در روز افزایش می‌یابد و میزان تقاضای جهانی نفت در سال آینده حدود ۱۰۱/۶ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است. به تخمین این مؤسسه، میزان عرضه جهانی نفت در سال ۲۰۲۳ روزانه ۱۰۰/۸ میلیون بشکه در روز در نظر گرفته شده است. در نهایت انتظار می‌رود که درآمد حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی کشور در سناریوی واقع‌بینانه یعنی تداوم تحریم‌ها، به حدود ۲۷/۳ میلیارد دلار برسد

۱. پیش‌بینی‌های اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۳

براساس گزارش صندوق بین‌المللی پول،^۱ میزان رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۲ معادل ۳/۲ درصد پیش‌بینی شده، در حالی که در سال ۲۰۲۳ این میزان به ۲/۷ درصد تقلیل می‌یابد. استمرار بحران انرژی ناشی از مناقشات روسیه و اوکراین، سه اقتصاد بزرگ دنیا (آمریکا، چین و اروپا) را با وضعیت افزایش عدم قطعیت و سیاست‌های ترمیمی همراه خواهد کرد. آثار این بحران در فصل دوم سال جاری بیشتر نمایان شده و دلیل این رکود را می‌توان گندتر شدن فعالیت‌های اقتصادهای بزرگی نظیر ایالات متحده آمریکا، چین و منطقه اروپا دانست. گرچه قیمت‌های نفت در سال ۲۰۱۹ کاهش یافته بود، اما در سال ۲۰۲۲ تقریباً دو برابر و قیمت‌های گاز در اروپا هم بیش از چهار برابر نسبت به آن سال افزایش یافت. در نتیجه، تورم در اقتصادهای پیشرفته در منطقه آمریکا و اروپا اواسط سال جاری به ۹ درصد رسید. با توجه به چهار برابر شدن قیمت بنزین در اروپا نسبت به سال ۲۰۲۱ و با فرض تداوم بحران انرژی، اکثر فعالیت‌های بزرگ اقتصادی با روند گندی پیش خواهد رفت. این افزایش تورم باعث شد بانک‌های مرکزی این مناطق

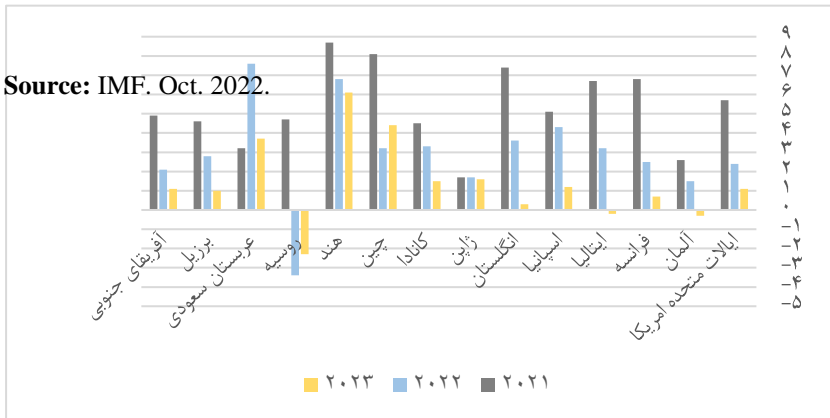
1. IMF. (Oct. 2022). "World Economic Outlook",

سیاست‌های پولی سخت‌گیرانه‌تری را تعیین کرده و نرخ‌های بهره را به سرعت و فراتر از انتظار بالا ببرند. انتظار می‌رود رشد اقتصادی آلمان و ایتالیا در سال ۲۰۲۳ به ترتیب به منفی ۰/۳ و ۰/۲ درصد کاهش یابد. رشد اقتصادی چین و هند که به ترتیب در سال ۲۰۲۱ معادل ۸/۱ و ۸/۷ درصد بود، در سال ۲۰۲۳ به ۴/۴ و ۶/۱ درصد کاهش خواهد یافت. در نمودار ۱ تغییرات اقتصادی برخی از کشورهای منتخب جهان در سال‌های ۲۰۲۱ و پیش‌بینی‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ ارائه شده است.

(درصد تغییر)

نمودار ۱. چشم‌انداز اقتصادی جهان

– چشم‌انداز اقتصادی منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (منا)

براساس گزارش ماه نوامبر بانک جهانی^۱، اقتصاد جهان علاوه بر آثار به‌جا مانده از بحران کرونا سال ۲۰۲۰، به دلیل آغاز بحران ناشی از مناقشات روسیه و اوکراین، تغییرات ناگهانی را تجربه کرد. در این میان کشورهای نظیر افغانستان، پاکستان، موریتانی، سوریه،

1. Belhaj F& et al. (Oct. 2022). "A new state of mind: Greater transparency and accountability in the Middle East and North Africa", Retrieved from www.worldbank.org

مراکش و تانزانیا که واردکننده نفت از منطقه مناهستند، دچار آسیب‌پذیری چشمگیری شدند. از آنجایی که کشورهای منطقه مناسیرها و راه‌های متفاوتی را در این محیط‌های جدید جهانی طی می‌کنند از منظر کشورهای صادرکننده نفت، افزایش قیمت نفت و گاز فرصت‌های طلایی را به‌همراه دارد و باعث افزایش درآمدهای حاصل از صادرات آن به‌ویژه در منطقه کشورهای همکاری‌های خلیج فارس (GCC) می‌شود. برای مثال، کل ارزش معامله شده گاز طبیعی صادراتی کشورهای منا به اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۱ از مبادی الجزایر، قطر، لیبی، مصر، عمان و امارات معادل ۳۱۶۸۸ میلیون دلار اعلام شده که در سال جاری این میزان افزایش قابل توجهی یافت. اما در مقابل، کشورهای در حال توسعه و واردکننده نفت در منطقه منا، با ریسک‌های رو به افزایش و هزینه‌های بالای واردات مواجه هستند. این هزینه‌ها علاوه بر انرژی، شامل بالا رفتن هزینه واردات غذا نیز شده است. از آثار دیگر چالش‌های این کشورها، کاهش ارزش پول ملی در این‌گونه کشورها بوده است. براساس تخمین بانک جهانی، رشد اقتصادی منطقه منا در سال ۲۰۲۲ حدود ۵/۵ درصد خواهد بود و این میزان در سال ۲۰۲۳ به ۳/۵ درصد خواهد رسید. با وجود این، توزیع این میزان رشد، میان کشورها نابرابر و نامتوازن است. برای مثال، رشد اقتصادی کشورهای عضو همکاری‌های خلیج فارس حدود ۶/۹ درصد خواهد بود. در این میان کشور عربستان سعودی به دلیل شدت افزایش صادرات منابع هیدروکربوری نرخ رشد ۸/۳ درصدی را تجربه می‌کند که بالاترین سطح رشد میان کشورهای خاورمیانه‌ای منطقه خلیج فارس است. سایر کشورهای این منطقه نظیر عمان و کویت تا پایان سال ۲۰۲۲ رشدی ۲/۶ تا ۷/۷ درصدی خواهند داشت و در سال ۲۰۲۳، این میزان به دلیل پیش‌بینی روند رو به کاهش قیمت‌های نفت، رشدی حدود ۳/۷ درصدی را تجربه خواهد کرد.

۲. تحولات بازار نفت در سال ۲۰۲۲ و سال آینده

۲-۱. وضعیت عرضه و تقاضا براساس پیش‌بینی مؤسسات بین‌المللی

الف) آژانس بین‌المللی انرژی

- آژانس بین‌المللی انرژی در گزارش ماهنامه بازار نفت در ماه دسامبر، میزان رشد تقاضای جهانی برای سال جاری را حدود $2/3$ میلیون بشکه در روز تخمین زده که این میزان در سال ۲۰۲۳ معادل روزانه $1/7$ میلیون بشکه و میزان کل تقاضا به $101/6$ میلیون بشکه در روز خواهد بود.

- میزان عرضه جهانی نفت در ماه نوامبر ۲۰۲۲ روزانه ۱۹۰ هزار بشکه کاهش یافت و به $101/7$ میلیون بشکه در روز رسید و انتظار می‌رود که به دلیل تصمیمات اخیر کاهش عرضه اوپک پلاس و تحریم نفت خام روسیه توسط اروپا، یک میلیون بشکه در روز کاهش عرضه اتفاق بیفتد. رشد سالیانه تولید نفت جهان برای سال ۲۰۲۲ روزانه $4/6$ میلیون بشکه برآورد شده است. عرضه نفت در سال جاری به $99/9$ میلیون بشکه در روز و در سال آینده با ۷۷۰ هزار بشکه در روز افزایش به روزانه $100/8$ میلیون بشکه خواهد رسید.

- میزان عرضه نفت اعضای اوپک در ماه نوامبر به $29/02$ میلیون بشکه در روز رسید و ظرفیت مازاد در ماه مورد ذکر معادل $3/42$ میلیون بشکه در روز بوده است. میزان عرضه کل اوپک پلاس نیز $44/39$ میلیون بشکه در روز و میزان مازاد عرضه کل $3/58$ میلیون بشکه در روز بوده است.

- عرضه نفت روسیه طی ماه اکتبر $9/72$ میلیون بشکه در روز بود که این میزان در ماه نوامبر ۲۰۲۲ به $9/81$ میلیون بشکه در روز افزایش یافت. همچنین میزان صادرات این کشور در ماه اکتبر با روزانه ۱۶۵ هزار بشکه افزایش به $7/7$ میلیون بشکه در روز

رسید. کل صادرات نفت روسیه در ماه نوامبر ۲۰۲۲ نیز با ۲۷۰ هزار بشکه در روز افزایش به روزانه ۸/۱ میلیون بشکه بالغ گردید. حجم صادرات نفت روسیه به اروپا، چین و هند در ماه اکتبر کاهش یافت و بخش زیادی برای مشخص شدن مسیرهای جایگزین به ترکیه انتقال یافت. با توجه به تصمیمات اخیر اتحادیه اروپا و تحریم‌ها علیه روسیه، برآورد می‌شود میزان صادرات نفت این کشور به اروپا تا پایان سال جاری با کاهش روزانه ۱/۵ میلیون بشکه همراه شود که این میزان، معادل یک میلیون بشکه در روز کمتر از سطح صادرات به این قاره پیش از جنگ با اوکراین شده است. میزان صادرات فرآورده‌های نفتی روسیه طی ماه اکتبر هم با ۳۰۰ هزار بشکه در روز کاهش به روزانه ۱ میلیون بشکه رسید که حدود ۶۰۰ هزار بشکه از این میزان صادرات شامل گاز و گازوئیل بوده است. این در حالی است که درآمد حاصل از صادرات هیدروکربوری روسیه در ماه اکتبر با ۱/۷ میلیارد دلار افزایش به ۱۷/۳ میلیارد دلار رسید.

ب) اداره اطلاعات انرژی آمریکا

همان‌طور که در نشست اوپک پلاس در ماه اکتبر تصویب شد، تولیدکنندگان توافق کردند که تولید نفت را از ماه نوامبر تا ۲ میلیون بشکه در روز کاهش دهند. براساس پیش‌بینی این مؤسسه، در نیمه نخست سال ۲۰۲۳ حدود ۲۰۰ هزار بشکه در روز از عرضه نفت جهان کاسته می‌شود، اما در نیمه دوم سال آینده عرضه نفت ۷۰۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت. بنابراین میانگین تولید نفت خام جهان از ۹۹/۹۸ میلیون بشکه در روز در سال جاری به ۱۰۱/۰۶ میلیون بشکه در روز در سال آینده افزایش خواهد یافت.

میزان تقاضای نفت جهان نیز که در سال ۲۰۲۱ به ۹۷/۵۶ میلیون بشکه در روز رسیده بود، در سال جاری ۹۹/۸۲ میلیون بشکه در روز تخمین زده شد که این میزان در سال ۲۰۲۳ به ۱۰۰/۸۲ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت.

میزان ظرفیت کل تولید نفت اوپک تا پایان سال جاری حدود $۳۱/۰۷$ میلیون بشکه در روز برآورد شده که در سال آینده به روزانه $۳۱/۸۸$ میلیون بشکه قابل افزایش خواهد بود. همچنین میزان ظرفیت مازاد تولید نفت اوپک در سال جاری $۲/۴۶$ میلیون بشکه در روز تخمین زده شده که در سال ۲۰۲۳ به $۲/۸۸$ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. در میان کشورهای عضو اوپک، عربستان سعودی، کویت و امارات متحده عربی بیشترین سهم پایبندی به کاهش تولید نفت را در توافق اوپک پلاس پذیرفته‌اند، اما با این تغییرات، تحولات محسوسی بر بازار نفت حداقل تا پایان سال حادث نخواهد شد. عربستان و عراق در میان سایر کشورهای عضو اوپک، بیشترین میزان تولید نفت در فصل سوم سال جاری را داشتند، به طوری که به دلیل آغاز جنگ روسیه و اوکراین از ماه‌های نخست سال جاری، تولید نفت عربستان که در سال ۲۰۲۱ معادل $۹/۱$ میلیون بشکه در روز و عراق ۴ میلیون بشکه در روز بود، این میزان به ترتیب به $۱۰/۸$ و $۴/۵$ میلیون بشکه در روز در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۲ رسید. براساس پیش‌بینی مؤسسه فیچ سلوشن، میزان کل صادرات نفت و مایعات عراق در سال ۲۰۲۲ با $۱۲/۳$ درصد افزایش نسبت به سال گذشته به $۳/۸$ میلیون بشکه در روز و در سال ۲۰۲۳ به $۳/۹۴$ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.

بنابراین سطح تولید که سه ماهه سوم سال جاری حدود $۲۹/۲$ میلیون بشکه در روز تخمین زده شده است، برای سه ماهه پایانی سال ۲۰۲۲ حدود $۲۸/۶$ میلیون بشکه در روز برآورد می‌شود. در میان اعضای اوپک پلاس هم روسیه سهم زیادی از پایبندی به کاهش تولید را متقبل شد. بنابراین کل تولید مایعات روسیه که در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۲ به روزانه $۱۰/۸$ میلیون بشکه رسیده بود، در سه ماهه چهارم نیز $۱۰/۸$ میلیون بشکه در روز و در نهایت در سال ۲۰۲۳ به رقم $۹/۳$ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.

۲-۲. پیش‌بینی قیمت نفت در مؤسسات بین‌المللی

بحران انرژی اروپا و استمرار مناقشه روسیه و اوکراین در کنار توافق ماه اکتبر اوپک پلاس به‌منظور کاهش تولید و عرضه نفت باعث شد که مؤسسات بین‌المللی، تحلیل‌های متفاوتی برای قیمت جهانی نفت داشته باشند. در جدول ذیل به‌اختصار میزان متوسط قیمت پیش‌بینی شده توسط برخی مؤسسات منتخب ارائه شده است.

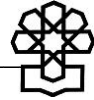
جدول ۱. پیش‌بینی‌های مختلف در خصوص قیمت نفت جهان در سال آینده

قیمت نفت برنت (دلار به‌ازای هر بشکه)		مؤسسه
۲۰۲۳	۲۰۲۲	
۹۲/۳۶	۱۰۱/۴۸	اداره اطلاعات انرژی آمریکا
-	۱۰۱/۶۱	اوپک
۱۰۰	۱۰۵	فیچ سلوشن
۱۱۰	۱۲۵	گولدمن ساکس ^۱
۹۳/۳	۱۰۲/۵	آکسفورد انرژی
۹۶/۹۱	۱۰۴/۲۱	استیستا ^۲

مأخذ: گردآوری نگارنده.

همان‌طور که در جدول ۱ ارائه شد، اکثر مؤسسات بین‌المللی با عدم قطعیت، اقدام به پیش‌بینی قیمت نفت نمودند. عوامل اثرگذار در تغییرات کاهشی قیمت نفت در سال ۲۰۲۳ را می‌توان تداوم جنگ روسیه و اوکراین، نفوذ ایالات متحده بر اتحادیه اروپا به‌منظور حفظ امنیت عرضه و استمرار رکود اقتصادی ناشی از بحران انرژی میان

1. Goldman Sachs
2. Statista

کشورهای واردکننده انرژی عنوان کرد. توافق کاهش عرضه اوپک پلاس در ماه اکتبر نیز از دیگر عوامل مؤثر در پیش‌بینی قیمت‌ها بودند. با وجود این در تمامی پیش‌بینی‌ها قیمت نفت در سال آینده بیش از ۹۰ دلار خواهد بود.

۳. قیمت نفت در بودجه برخی کشورهای منتخب

در جدول ۲ به‌اختصار، قیمت‌های پیشنهادی نفت در بودجه سالیانه برخی کشورهای منتخب برای سال ۲۰۲۳ ارائه شده است. شایان توجه است که این قیمت‌ها ممکن است پس از تصویب با تغییرات همراه باشد و در این جدول، آخرین قیمت‌های مندرج در جراید مرتبط با کشورها تا زمان نگارش این گزارش، ذکر شده است.

جدول ۲. قیمت نفت پیشنهادی در بودجه سال ۲۰۲۳ برخی کشورهای منتخب

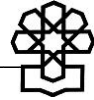
کشور	قیمت نفت در بودجه سالیانه (دلار به‌ازای هر بشکه)
نیجریه	۷۳
عربستان	۷۶
روسیه	۷۰/۱
عراق	۷۰-۸۰
ترکیه	۸۸
قزاقستان	۸۵
آذربایجان	۵۰
کویت	۸۰
کانادا	۸۲/۵۰

مأخذ: برگرفته از سایت‌های مختلف خبری.

همان‌طور که در جدول ۲ ارائه شد، اکثر کشورهای منتخب قیمت صادراتی نفت در بودجه سال ۲۰۲۳ را به‌طور متوسط بین ۷۰-۸۸ دلار به‌ازای هر بشکه پیشنهاد کردند و این در حالی است که متوسط پیش‌بینی‌ها برای قیمت جهانی نفت براساس متوسط قیمت نفت برنت و پیش‌بینی اداره اطلاعات انرژی آمریکا حدود ۹۲ دلار به‌ازای هر بشکه خواهد بود. اثرات نوسانات ناشی از تحولات ژئوپلیتیکی منطقه از ابتدای سال جاری بر قیمت نفت به شکلی بوده که متوسط قیمت نفت برنت که در هفته نخست ژانویه ۲۰۲۲ به ۷۶ دلار به‌ازای هر بشکه رسیده بود، در هفته دوم ماه مارس به بیش از بشکه‌ای ۱۲۰ دلار منتهی شد. در هفته پایانی ماه سپتامبر قیمت نفت به حدود ۷۸ دلار به‌ازای هر بشکه نزدیک شد که علل این کاهش قیمت‌ها را می‌توان ادامه برداشت ۲۴۰ میلیون بشکه از ذخایر استراتژیک توسط آمریکا و کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی، یا به‌عبارت دیگر آزادسازی ذخایر استراتژیک دانست.

با توجه به اینکه برای پیش‌بینی قیمت نفت در بودجه سالیانه، عمده کشورها به‌ویژه کشورهایایی که وابستگی بیشتری به صادرات نفتی دارند با نوسانات قیمت نفت مواجهند، بنابراین علاوه بر تحولات اثرگذار سیاسی بر بازار جهانی نفت، میزان سرمایه‌گذاری‌ها برای افزایش تولید با توجه به حجم ذخایر و سیاست‌های توسعه صادرات در کنار مقاصد صادراتی را می‌توان از عوامل مهم برشمرد. در نمودار ۲ روند تغییرات قیمت نفت سنگین صادراتی ایران طی یک سال گذشته ارائه شده است.

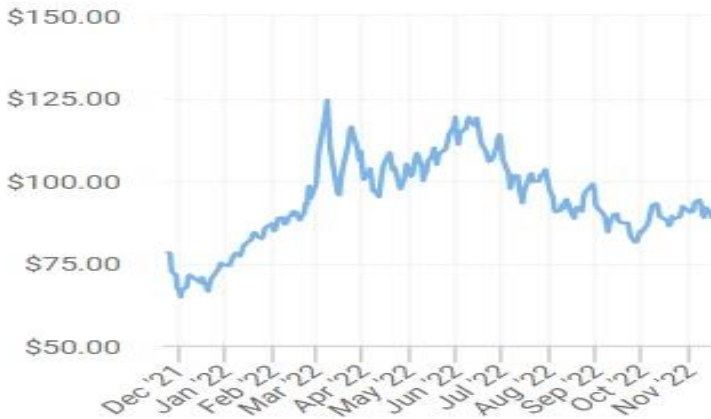
۱. شایان توجه است که تا زمان نگارش این گزارش، آخرین قیمت پیش‌بینی شده موجود از سوی اداره اطلاعات انرژی آمریکا بوده که گزارش ماه دسامبر ۲۰۲۲ این مؤسسه منعکس شده است.

نمودار ۲. روند تغییرات قیمت نفت سنگین صادراتی ایران

(دسامبر ۲۰۲۱ - نوامبر ۲۰۲۲)

(دلار به ازای هر بشکه)

Source: Oil Price.

در ادامه برآورد درآمد حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی با فرض تداوم وضع موجود ارائه شده است. در اینجا با فرض استمرار تحریم‌ها و ادامه مناقشه اوکراین و تلاش روسیه برای جایگزین کردن بازار اروپا و تمرکز بر بازار شرق آسیا، همچنین به دلیل پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی در اقتصادهای نوظهور، میزان صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران حدود یک میلیون بشکه در روز فرض می‌شود. براساس پیش‌بینی‌های ارائه شده از قیمت جهانی نفت در سال آتی و با در نظر گرفتن شرایط تحریم، قیمت هر بشکه نفت نیز معادل ۷۵ دلار در نظر گرفته می‌شود. در این صورت انتظار می‌رود درآمدهای حاصل از فروش نفت به حدود ۲۷/۳ میلیارد دلار بالغ گردد. قاعدتاً در سناریوی رفع تحریم‌ها و افزایش میزان فروش نفت کشور، اعداد محاسبه شده، متفاوت خواهند شد.

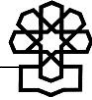
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مطابق پیش‌بینی مؤسسات بین‌المللی، رشد اقتصادی جهان بسیار تحت تأثیر تحولات ناشی از مناقشه روسیه و اوکراین و رویکردهای متفاوت اقتصادهای نوظهور قرار گرفته است. بنابراین میزان رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۲ معادل ۳/۲ درصد و در سال ۲۰۲۳ این میزان به ۲/۷ درصد تقلیل می‌یابد.

انتظار می‌رود با توجه به محدودیت در رشد تقاضا، میزان مصرف نفت و مایعات^۱ در جهان طی سال جاری و براساس پیش‌بینی‌های موجود نظیر آژانس بین‌المللی انرژی، میزان رشد تقاضای جهانی نفت برای سال جاری حدود ۲/۳ میلیون بشکه در روز و در سال ۲۰۲۳ حدود ۱/۷ میلیون بشکه در روز افزایش یابد. میزان تقاضای جهانی نفت در سال آینده حدود ۱۰۱/۶ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است. براساس پیش‌بینی ماه دسامبر اداره اطلاعات انرژی آمریکا، قیمت نفت برنت در سال ۲۰۲۳ حدود ۹۲ دلار به‌ازای هر بشکه خواهد بود. از این‌رو اکثر کشورهای بزرگ صادرکننده نفت از جمله کشورهای عضو اوپک میانگین قیمت نفت پیشنهادی در بودجه سال آتی را بین ۷۰-۸۸ دلار به‌ازای هر بشکه در نظر خواهند گرفت.

متوسط قیمت نفت سنگین ایران طی ماه‌های دسامبر ۲۰۲۱ لغایت نوامبر ۲۰۲۲ به‌طور میانگین به کمتر از ۸۰ دلار به‌ازای هر بشکه رسید. بنابراین انتظار می‌رود با توجه به تکاپوی روسیه برای جایگزین کردن بازار شرق آسیا به‌جای بازار اروپا، قراردادهای چین با عربستان و گسترش روابط با سایر کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در کنار عدم قطعیت‌های بسیار در بازار جهانی نفت، عدم پابندی غرب به برجام و شدت یافتن

تحریم‌ها، ایران در سناریوی واقع‌بینانه (استمرار تحریم‌ها) بتواند به درآمد نفتی حدود ۲۷/۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ دست یابد.

منابع و مأخذ

1. Akpan, U. (Oct. 10th, 2022). "Budget 2023: Bonny light price hits \$99.25 per barrel, experts divided over benchmarks", Retrieved from <https://www.vanguardngr.com>
2. Morrow, S. (Nov. 16th, 2022). "Oil slips as bearish demand sentiment weighs on market", Retrieved from www.aa.com.tr/en/energy/auth/
3. EIA. (Oct. 12th, 2022). "EIA revised down global oil production forecasts for 2023", Retrieved from <https://www.ogj.com/general-interest/economics-markets/article/14284154/eia-revised-down-global-oil-production-forecasts-fore-2023>.
4. Mower, J. (Oct. 12th, 2022). "US EIA cuts forecasts for 2023 global liquids production, demand", Retrieved from www.https://www.spglobal.com.
5. Exarheas, A. (Oct. 14th, 2022). "EIA drops oil price forecasts for 2022 and 2023", Retrieved from <https://www.rigzone.com/news/eia-drops-oil-price-forecasts-for-2022-and-2023/>
6. Kennedy, Ch. (Nov. 17th, 2022). "Fitch: This is the biggest downward risk for oil markets in 2023", Retrieved from <https://oilprice.com/energy/oil-prices/fitch/>
7. Abu Omar, A. (Sept. 30th, 2022). "Saudi Arabia is seen planning budget around sub- \$80 oil for 2023", Retrieved from www.bloomberg.com
8. Popoola, N. (Oct. 6th, 2022). "2023 budget: Senate approves expenditure, Okays \$ 73/ barrel oil price", Retrieved from <https://punchng.com>
9. Tass. (Sept. 22th, 2022). "Urals oil price expected at \$ 80 per barrel in 2022, \$ 70.1 in 2023. Says draft budget", Retrieved from <https://tass.com/economy/1511831>
10. Reuters, (Sept. 15th, 2022). "Azerbaijan sees oil at \$50 per barrel in 2023 budget- Finance Ministry", Retrieved from <https://www.reuters.com>
11. EIA. (Nov. 2022). "Short-term energy outlook", Retrieved from www.eia.gov.

12. IEA. (Dec. 2022). "Oil Market Report. Dec. 2022). Retrieved from www.iea.gov
13. Mahmoud, S. (Nov. 10th, 2022). "Iraq's 2023 budget expected to be its largest yet", Retrieved from www.thenationalnews.com/mena/iraq
14. (Oct. 19th, 2022). "Kazakhstan plans to produce 92.6 mln tonnes of oil in 2023-budget", Retrieved from <https://interfax.com>
15. Hagagy, A. (Nov. 2th, 2022). "Kuwait to use budget surplus to replenish general reserve fund", Retrieved from <https://www.zawya.com>
16. Reuters. (Oct. 25th, 2022). "Mexico crude export price seen falling to \$65-\$ 70 per barrel in 2023- deputy finmin", Retrieved from www.reuters.com
17. Fattouh, B. (March 14th, 2022). "OIES Oil Monthly", special issue. Implications of Ukraine war on short-term oil market outlook", Retrieved from the Oxford Institute for Energy Studies.
18. IEA. "Oil 2020, Analysis and forecast to 2025", Retrieved from www.iea.org
19. Opec. (Nov. 14th, 2022). "Opec oil market report", Retrieved from www.opec.org
20. Belhai, F and et al. (Oct. 2022). "A new state of mind: greater transparency and accountability on the Middle East and North Africa", Retrieved from world bank group.